

Arkivsak-dok: 21/02665-1
Saksbehandler: Frode Willy Skogmann

Arkivkode:

Saksgang:
Styret for Høgskolen i Østfold

Møtedato:

ÅRSMELDING - SAKER BEHANDLET I KLAGENEMNDA 2020

Forslag til vedtak

Høgskolestyret tar årsmeldingen for klagenemndas arbeid i 2020 til orientering.

Sammenheng:

Klagenemnda ved Høgskolen i Østfold er i visse saker reell klageinstans for formelle enkeltvedtak som er fattet ved egen institusjon. Det gjelder eksempelvis saker om tap av studierett og opptak. I slike saker fatter lokal klagenemnd endelig vedtak som ikke kan påklages til annen forvaltningsinstans.

Lokal klagenemnd er også førsteinstans i en del saker. Det gjelder blant annet saker om fusk, bortvisning og politiattester med merknad. Når klagenemnda får slike saker til behandling er det ikke fattet vedtak tidligere i prosessen. Fagavdelingen/administrasjonen har utarbeidet en innstilling. Det er imidlertid klagenemnda som fatter formelt og første vedtak i saken. En eventuell klage på vedtaket skal behandles i Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans). Vedtak fattet i klageinstansen er endelig og kan ikke påklages videre. Vedtakets gyldighet kan bringes inn for rettslig prøving for domstolene.

I 2020 ble høgskolen stevnet i en sak hvor studenten ønsket en rettslig prøving av gyldigheten av det vedtak som var fattet av lokal klagenemnd/Felles klagenemnd. Dette omtales nærmere nedenfor.

Det har vært gjennomført åtte møter i klagenemnda ved Høgskolen i Østfold i 2020 hvorav fire i vårsemesteret og fire i løpet av høstsemesteret.

Sakstype	LU	HV	IT	IR	AK	ØSS	HiØ - VIDERE	Sum antall saker
Fusk	11	7	2	-	-	8	-	28
Opptak	2	-	-	-	-	-	-	2
Politiattest m/merknad	1	3	-	-	-	-	-	4
Falsk vitnemål - opptak	-	-	-	3	-	-	-	3

Forkunnskapskrav – eksamen	-	-	-	1	-	-	-	1
Privatisteksamen	1	-	-	-	-	-	-	1
Tap av studierett	-	1	-	-	-	-	-	1
Fjerde eksamensforsøk	-	1	-	-	-	-	-	1
Totalt antall saker	15	12	2	4	-	8	-	41*

*I tillegg til de 41 sakene har klagenemnda behandlet åtte klagesaker hvor klagenemndas eget vedtak er påklaget til Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans). Samtlige av disse sakene må først behandles i lokal klagenemnd før videre klagesaksbehandling i Felles klagenemnd. Det er dermed totalt 49 saker som er behandlet i lokal klagenemnd i 2020.

Fusk – sanksjon (antall saker)

Sanksjon	Reaksjon
Kun annullering	1
Annullering og utestenging	27

Fusk – skyldgrad (antall saker)

Grov uaktsomhet	Forsett
0	28

Hvordan avdekkes fusk?

Fusk – avdekket ved hhv. Ephorus/Urkund (tekstgjennkjenningsprogram) og faglærer/sensor.

Ephorus/Urkund	Faglærer/sensor
21	7

Høgskolens plikt til dekning av studentenes advokatutgifter

Høgskolens plikt til dekning av advokatutgifter følger av universitets- og høyskoleloven § 4-8 nr. 8. og § 4-9 nr. 7. Dette omfatter blant annet saker hvor det innstilles/vedtas utestenging ved fusk.

Tabellen viser samlet beløp utbetalt i tilknytning til slik utgiftsdekning per år. Økningen i de årlige kostnadene gjenspeiler at studenter i større grad benytter sin rett til utgiftsdekning.

Ordningen er viktig for å sikre studentenes rettssikkerhet og profesjonell juridisk bistand. Retten til dekning gjelder uavhengig av sakens utfall i nemndsbehandlingen eller domstolens vurdering av vedtakets gyldighet.

2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kr.127.139,-	Kr. 149.568,-	Kr. 185.038,-	Kr. 264.645,-	Kr. 360.310,-*	Kr. 243.651,-**

* Av det totale beløpet på kr. 360.310,- i 2019 kan kr. 168.662,- knyttes direkte til de to søksmål som ble reist mot høgskolen dette året.

** Av det totale beløpet på kr. 243.651,- i 2020 kan kr. 91.093,- knyttes direkte til det søksmål som ble reist mot høgskolen dette året.

Lokal klagenemnds vedtak vs. vedtak i Felles klagenemnd (nasjonal klageinstans)

Tabell viser hvor mange saker som er påklaget samt utfallet av behandlingen i klageinstansen.

Saker behandlet i Felles klagenemnd	
Saker påklaget til Felles klagenemnd	8
Stadfestelse av lokalt vedtak ved HiØ	8

Søksmål rettet mot Høgskolen i Østfold

I 2020 ble det anlagt ett søksmål mot Høgskolen i Østfold. Saken gjaldt rettslig prøving av gyldigheten av vedtak fattet av lokal klagenemnd og Felles klagenemnd om annullering/ utestenging i tilknytning til fusk på eksamen.

I saken hadde studenten bistand av advokat fra det tidspunkt det forelå en innstilling fra administrasjonen/fagavdelingen om at utfallet av nemndas behandling kunne medføre utestenging.

I saker om utestenging foreligger det en lovfestet rett ihht. universitets- og høyskoleloven for studenten til å få dekket advokatutgiftene knyttet til saksprosessen inn mot behandling i lokal klagenemnd og Felles klagenemnd og videre for behandling i tingretten. Høgskolen er forpliktet til å dekke slike kostnader i henhold til offentlig salærsats. I 2020 utgjorde satsen kr. 1060,- per time pluss moms.

Det medfører at studenter som ønsker å anlegge sak mot egen utdanningsinstitusjon ikke løper noen personlig økonomisk risiko ved slikt søksmål. Retten gjelder uavhengig av sakens utfall i domstolen. En student som ikke får medhold i tingretten vil følgelig fortsatt ha krav på å få dekket egne advokatutgifter. En slik økonomisk rettighet opphører etter at saken har vært behandlet i tingretten. En student som eventuelt ønsker å forfølge saken til høyere rettsinstans må dermed selv bære kostnadene ved dette.

Kort om saken:

Student ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Lokal klagenemnd la til grunn at studenten hadde tilgang til ikke tillatte hjelpemidler etter at skriftlig skoleeksamen på campus hadde startet. Det ble fattet vedtak om annullering av eksamen og utestenging for resterende del av vårsemesteret og hele påfølgende høstsemester. Vedtaket ble påklaget til Felles klagenemnd. Vedtaket ble stadfestet av en enstemmig klageinstans.

I januar 2020 ble det reist søksmål mot Høgskolen i Østfold. Grunnlaget var et ønske fra studentens side om å få prøvd gyldigheten av vedtaket.

Saksprosessen fra høgskolens side foregikk i nært samarbeid med Regjeringsadvokaten. Høgskolens jurist i Avdeling for studieadministrasjon møtte som statenes partsrepresentant sammen med oppnevnt prosessfullmektig fra Regjeringsadvokaten.

Saken ble behandlet i Halden tingrett 24. april 2020. Dom avsagt 29. april 2020. Vedtak om annullering av arbeidskrav og utestenging ble ansett gyldig. Saksøker vant dermed *ikke* frem med sitt søksmål. Dommen er rettskraftig.

Totalt antall saker behandlet i klagenemnda i perioden 2016 – 2020

2016	2017	2018	2019	2020
24	14	29	33	41

Totalt antall fuskesaker behandlet i klagenemnda i perioden 2016 – 2020

2016	2017	2018	2019	2020
17	7	16	17	28

Det kan forventes en betydelig økning i antall saker om fusk i 2021, og det gjelder særlig knyttet til saker om fusk. Saker som skriver seg fra eksamensperioden høsten 2020 har blitt behandlet i klagenemnda i vårsemesteret 2021.

Særskilt om fusk/plagiat – videre oppfølging ved HiØ

Det samlede antall saker om fusk/plagiat som presenteres for klagenemnda har vært relativt stabilt de siste årene. Allerede før pandemien inntraff kunne man imidlertid se en klar tendens i økningen av antall saker som omhandler slik tematikk.

Våren og høsten 2020 samt våren 2021, har det grunnet sentrale og lokale reguleringer knyttet til begrensinger i tilgang til campus, vært en massiv omlegging fra eksamen i høgskolens lokaler til hjemmeeksamen. Det har ført til en markant økning i antall fuskesaker. Tilsvarende økning har funnet sted ved andre universiteter og høgskoler.

I løpet av de fire første møtene i klagenemnda 2021 har antallet saker som gjelder fusk/plagiat og ureglementert samarbeid passert 60 enkeltsaker. For å forebygge slike saker har det vært stort fokus på dette fra administrasjonens side. Informasjonen på nettsidene er forbedret, alle eksamenskandidater har mottatt epost i forkant av eksamen med informasjon om hva som anses som fusk og konsekvenser ved brudd på bestemmelsene. Alle oppgavsett har også inneholdt informasjon om dette.

I tillegg til ovennevnte har det fra faglig side vært fokus på dette i undervisning og andre læringsaktiviteter. Det har også vært gjennomført risikovurderinger knyttet til å la noen av eksamenene gjennomføres på campus for å begrense risiko for fusk der det har vært

praktisk mulig. Slike vurderinger har funnet sted i samarbeid mellom faglig ledelse og ledelsen ved Avdeling for studieadministrasjon.

Høgskolen har i et betydelig omfang tatt i bruk verktøy for å avdekke plagiat i studentenes arbeid. Det er et mangfold av saker som undersøkes nærmere ved mistanke om fusk/plagiat. Noen av sakene viser at studentene har plagiert svært mye tekst fra andre kilder uten at dette er oppgitt underveis som kilder i bevarelsen eller i litteraturlisten. Dette er klassiske plagiatsaker hvor studentene med «viten og vilje» har plagiert annen tekst og innarbeidet denne i egen besvarelse slik at dette skal se ut til å være skrevet av studenten selv.

Gjennom dialog med fagansatte/faglige ledere og bruk av tekstgjenkjenningsverktøy tegnes et bilde som viser en økning i antall saker som berører manglende kunnskap samt etterlevelse av kravene til selvstendig akademisk arbeid. Dette viser også at det er noe ulik tilnærming i håndteringen av saker blant fagansatte. I noen tilfeller vurderes manglende angivelse av kilder som er benyttet som faglig umodenhet og da slik at dette ikke følges opp som mistanke om fusk/plagiat. Karakteren settes ned eller det vurderes til ikke godkjent. Blant andre blir tilsvarende saker vurdert som klare brudd på kravene til akademisk skriving med den følge at det reises sak. Det er følgelig en risiko for at like saker behandles ulikt.

I årsmeldingen for klagenemnda 2019 ble det i styresaken fra våren 2020 uttalt at dette er et prioritert område for Høgskolen i Østfold. Grunnet pandemien og den ekstraordinære situasjonen det har skapt har det ikke vært mulig å få etablert hensiktsmessige rammer for å sikre god fremdrift rundt et slikt arbeid. Arbeidet krever involvering fra mange deler av organisasjonen og det forutsettes at man kan ha fysiske møteplasser.

Avdeling for studieadministrasjon ser behov for å følge opp dette, og vil i samarbeid med faglig ledelse ved fakultetene igangsette arbeidet og iverksette relevante tiltak med mål om å etablere en felles forståelse og praksis på området. Det tas sikte på å få etablert en arbeidsgruppe med virkning fra kommende semester.